

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/441/2014
Identifikačné číslo spisu:	8812204366
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8812204366.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne D. G., bývajúcej vo D., proti žalovaným 1/ Dražby a aukcie, s.r.o. so sídlom v Martine, Jilemnického č. 30, IČO: 36 751 642, 2/ TriTé, spol. s r.o. so sídlom v Banskej Bystrici, Mlynská č. 99, 3/ Všeobecnej úverovej banke, a.s. so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 1, žalovaní 1/ a 3/ zastúpení Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o. so sídlom v Martine, Jilemnického č. 30, IČO: 36 715 352, o určenie neplatnosti dražby, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 9 C 35/2012, o dovolaní žalovaných 1/ a 3/ proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 18. júna 2014 sp. zn. 3 Co 69/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .
Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia neplatnosti dražby konanej dňa 5. marca 2012 žalovaným 1/ ako dražobníkom a záložným veriteľom - navrhovateľom dražby, žalovaným 3/. Predmetom dražby boli nehnuteľnosti v katastrálnom území D., zapísané na liste vlastníctva č. XX, na ulici T. v podiele 1/1, podiel na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu súp. č. XX, ktorý je postavený na pozemku parc. č. XXXX/2 v podiele 66002/211744, spoluvlastnícky podiel na pozemku parc. č. XXXX/2 o výmere 288 m² - zastavané plochy a nádvoria v podiele 6602/211744 (ďalej len „nehnuteľnosti“ alebo „byt“) a priebeh dražby bol osvedčený notárskou zápisnicou N 193/2012, Nz 7870/2012 JUDr. D. Y., notára so sídlom v Martine. Neplatnosť dražby žalobkyňa odôvodnila tým, že dražobná vyhláška jej nebola doručená do vlastných rúk, nakoľko v čase doručovania sa dlhodobo zdržiavala mimo územia Slovenskej republiky a o realizácii dražby sa dozvedela iba náhodou po návrate zo zahraničia, t.j. jeden deň pred samotnou realizáciou dražby. Z tohto dôvodu nemala možnosť reagovať na vzniknutú situáciu a zabezpečiť ochranu svojho majetku inými možnými právnymi prostriedkami. Dražbu považovala za nezákonnú z dôvodu, že bola od začiatku uvedená do omylu, dražba bola zmanipulovaná v jej neprospech a zrealizovaná tzv. holandskou dražbou.

Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom zo 17. októbra 2013 č.k. 9 C 35/2012-93 žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním nebolo

preukázané žiadne porušenie ustanovení zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a doplnení zákona o notároch (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z.z.“). Oznámenie o prvej dražbe bolo žalobkyni riadne doučené do vlastných rúk pred termínom konania dražby. Keďže dražba konaná 12. decembra 2011 nebola úspešná, dňa 5. marca 2012 sa konala opakovaná dražba a vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že dražobník oznámenie o konaní opakovanej dražby uverejnil v registri dražieb, vyvesil ho na verejne prístupnej časti objektu, v ktorom sa dražba mala konať a zaslal ho zákonom určeným osobám najmenej 10 dní pred začatím dražby. Oznámenie o opakovanej dražbe žalovaný 1/ odoslal žalobkyni 20. februára 2012, zásielka nebola prevzatá, bola uložená na poštovom úrade a žalovanému 1/ bola vrátená ako nevyzdvihnutá. Súd zdôraznil, že zákon neukladá povinnosť doručiť oznámenie o opakovanej dražbe, ale ukladá iba povinnosť v lehote 10 dní pred termínom opakovanej dražby oznámenie odoslať. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa o opakovanej dražbe vedela a potvrdila aj tú skutočnosť, že žalovaný 1/ bol ochotný upustiť od konania opakovanej dražby v prípade, ak dlh čiastočne splatí v sume 1 700 €, čo však žalobkyňa neučinila. Uvedené potvrdila aj žalobkyňa, ktorá bola v telefonickom kontakte so žalovaným 1/. Keďže žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno svojich tvrdení, súd žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie, žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázala na vzájomné prepojenia žalovaného 1/ ako dražobníka a žalovaného 2/ ako účastníka dražby a aj vydražiteľa. Vzhľadom na to, že konateľ žalovaného 1/ už niekoľko mesiacov pred dražbou vedel, že ona sa fyzicky nebude môcť zúčastniť dražby, javí sa ich postup ako podozrivý s cieľom dražbu zmanipulovať, dražby sa zúčastnili iba dvaja dražitelia s rovnakým podaním vo výške 24 200 € a o vydražiteľovi sa rozhodlo lósom. Poukázala tiež na to, že dražby sa zúčastnili iba subjekty, ktorých sídlo je niekoľko sto kilometrov vzdialené od Vranova nad Topľou, hoci dražený byt sa nachádzal v najlukratívnejšej časti Vranova nad Topľou a z blízkeho okolia sa dražby nezúčastnil nikto. Spochybňovala tiež spôsob zverejnenia dražobnej vyhlášky mestským úradom.

Krajský súd v Prešove uznesením z 18. júna 2014 sp. zn. 3 Co 69/2014 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. K dôvodom neplatnosti dražby uplatneným žalobkyňou uviedol, že nedoručenie oznámenia o opakovanej dražbe žalobkyni žalovaným 1/ do vlastných rúk v zmysle § 17 ods. 5 zákona č. 527/2002 Z.z. nepostačuje na určenie neplatnosti dražby, keďže žalobkyňa pred súdom potvrdila a uviedla to aj v odvolaní proti rozsudku, že o konaní opakovanej dražby vyhlásenej 14. februára 2012 na deň 5. marca 2012 vedela, lebo „bola v telefonickom kontakte s konateľom žalovaného 1/ I. R. od samého začiatku dražobného konania“. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že v konaní o neplatnosť dražby podľa § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. nič súdu nebráni vysloviť neplatnosť dražby aj na základe takej skutkovej okolnosti, ktorú žalobkyňa v konaní tvrdila, hoci výslovne nenamietala jej rozpor so zákonom, ani ju výslovne neoznačila za dôvod neplatnosti dražby. Takýto postup nenaruša kontradiktórnosť konania a s tým spojenú zásadu rovnosti účastníkov konania, pretože súd tu nepomáha jednému z účastníkov v uplatňovaní jeho práva (nedopĺňa jeho žalobný prednes a nevyhľadáva za neho rozhodujúce skutočnosti, ani nemení ním uplatnené práva), ale vykonáva to, čo je jeho výlučnou úlohou, teda aplikáciu práva na ten skutkový stav, ktorý v konaní vyšiel najavo (§ 132 a § 153 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd poukázal na to, že opakovaná dražba z 5. marca 2012 týkajúca sa nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území D., bola vykonaná v priestoroch budovy Dražby a aukcie, s.r.o. v Martine. Na tejto dražbe ako dražitelia sa zúčastnili len žalovaný 2/ so sídlom v Banskej Bystrici a I. I., bývajúcí v W. Podľa názoru odvolacieho súdu § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. bráni tomu, aby za miesto dražby bežnej nehnuteľnosti (bytu alebo rodinného domu) určenej na každodenné bývanie bolo určené miesto vzdialené niekoľko stoviek kilometrov od miesta, v ktorom sa dražená nehnuteľnosť nachádza (mestá Vranov nad Topľou a Martin súd od seba vzdialené približne 300 km). Odvolací súd preto vytkol súdu prvého stupňa, že túto otázku prakticky neriešil, neskúmal, prečo žalovaný 1/ za miesto dražby určil mesto Martin vzdialené do Vranova nad Topľou 300 km, kde už z hľadiska vzdialenosti a s tým spojenej časovej straty nemožno očakávať dostavenie sa väčšieho počtu dražiteľov z tejto oblasti, v ktorej by o draženú nehnuteľnosť mohol byť väčší záujem, t.j. z Vranova nad Topľou a okolia. O nevhodnom určení miesta opakovanej dražby svedčí aj okolnosť, že na dražbe sa okrem žalovaného 2/ a I. I. z W. nezúčastnil nikto, čo navodzuje dojem, že

len účasť týchto dvoch uvedených subjektov bolo v skutočnosti cieľom žalovaného 1/ pri organizovaní dražby. Odvolací súd uzavrel, že na základe uvedeného sa javí, že žalovaný 1/ porušil pri organizovaní dražby spornej nehnuteľnosti § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. určením vzdialeného miesta dražby od draženej nehnuteľnosti, čím sťažil účasť dražiteľov z oblasti, v ktorej sa dala očakávať účasť a tým obmedzil účasť na dražbe. Z uvedených dôvodov zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/, 3/ s odôvodnením, že im v konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pričom svoje zrušujúce rozhodnutie oprel o § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z., pričom tento dôvod žalobkyňa neuvádzala v prvostupňovom ani odvolacom konaní. Tým, že v odvolacom konaní sa použilo iné, doteraz nepoužité ustanovenie právneho predpisu a odvolací súd žalovaným 1/, 3/ nedal možnosť vyjadriť sa k jeho použitiu, došlo k odňatiu ich možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Poukázali na to, že odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p., odvolací súd nerešpektoval uvedené ustanovenie, v dôsledku čoho je odvolacie konanie postihnuté aj inou vadou. Úvahy odvolacieho súdu o mieste konania dražby v danom prípade považujú dovolatelia za arbitrárne, uvedená interpretácia § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. nemá oporu v zákone. Tvrdenie, že dražby sa zúčastňujú najviac ľudia z okolia, kde sa nachádza nehnuteľnosť, nie je doložená žiadnym serióznym prieskumom, naopak podľa dovolateľov, mesto Martin ležiace v strede Slovenska je rovnako vzdialené pre všetkých záujemcov o dražbu, či už majú sídlo na západe alebo východe Slovenska.

Žalobkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015, lebo dovolanie bolo podané pred týmto dňom) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení v súlade so zákonom, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalovaných 1/, 3/ smeruje proti (zrušujúcemu) uzneseniu, ktoré nemá znaky uznesení uvedených v týchto ustanoveniach. Prípustnosť ich dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva. V judikáte R 34/1995 najvyšší súd uviedol, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený podľa § 221 ods. 1 O.s.p. nie je prípustné dovolanie z iných dôvodov než uvedených v § 237 O.s.p.

Podané dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej

praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolatelia procesné vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolatelia tvrdia, že im v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti a uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Dovolatelia tvrdia, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd nepostupoval podľa § 214 ods. 1 O.s.p. keď nenariadil pojednávanie na prejednanie odvolania žalobkyne a svoje zrušujúce rozhodnutie založil na ustanovení § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z., ktorý nebol žalobkyňou uvádzaný v žalobe ani v odvolaní.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods.1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p. bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd. V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa vôbec sa nezaoberal otázkou určenia miesta konania dražby v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z., neskúmal prečo žalovaný 1/ za miesto dražby určil mesto Martin vzdialené cca 300 km od Vranova nad Topľou, kde sa nachádzala dražená nehnuteľnosť, hoci o nevhodnom určení miesta opakovanej dražby svedčí minimálny počet účastníkov dražby. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade došlo k porušeniu § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z., preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriechil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľov konať pred súdom. Neopodstatnená je preto námietka dovolateľov, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Aj z použitia ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. sa dovolatelia budú mať možnosť vyjadriť sa v ďalšom konaní pred súdom prvého stupňa; po vrátení veci na ďalšie konanie súd pokračuje v prejednávaní veci a účastníkom konania zostávajú zachované všetky ich procesné oprávnenia.

Niektoré formulácie obsiahnuté v dovolaní nasvedčujú tomu, že dovolatelia zastávajú názor, podľa ktorého v konaní došlo k tzv. inej (v § 237 O.s.p. neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci tým, že odvolací súd prekročil rozsah a dôvody odvolania.

„Iná procesná vada“ je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne však

môže byť uplatnená iba v procesne prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

I keby teda v preskúmvanej veci došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladalo by to prípustnosť dovolania žalovaných 1/, 3/.

Dovolatelia tvrdia, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie, samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

So zreteľom na to, že prípustnosť dovolania žalovaných 1/, 3/ nevyplýva z § 239 O.s.p., v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia nimi namietanej procesnej vady (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a nevyšli najavo ďalšie procesné vady vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd odmietol ich dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným 1/, 3/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.